

Гелич Юлія Олександрівна,
професор кафедри господарсько-
правових дисциплін навчально-
наукового інституту права та
психології Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Економічні перетворення останнього десятиріччя зумовили потребу якісного реформування вітчизняного законодавства у сфері господарської діяльності. Перед законодавцем постало завдання належним чином нормувати досить складну систему господарських відносин, щоб утвердити суспільний господарський порядок в економічній системі України та забезпечити реалізацію інтересів як безпосередніх учасників господарських відносин, так і публічних інтересів, заснованих на загальносуспільних потребах.

Для формування в країні продуктивної економіки з різною формою власності необхідні сучасні правові засоби, прогресивні методи і форми регулювання, реалізації і реформування господарських процесів. З цією метою діє господарське законодавство, яке складається великого масиву взаємопов'язаних нормативно-правових актів різної юридичної сили, що регулюють господарські відносини [3, с.15]. Господарському законодавству України притаманна низка характерних ознак: значна розгалуженість і присутність великої кількості нормативно-правових актів, для цього є об'єктивні (динамізм та складність господарського життя і відповідно правового регулювання) та суб'єктивні причини (недостатня увага до упорядкування господарського законодавства та численні експерименти у сфері економіки, кожен з яких потребує спеціального правового забезпечення); перевага в господарському законодавстві комплексних нормативно-правових актів, що містять норми різних галузей права (господарського, цивільного, фінансового тощо), які стосуються одного предмета правового регулювання- страхування (Закон України «Про страхування»), інвестування (Закон України «Про інвестиційну діяльність»), господарських товариств (Закони України «Про господарські товариства», «Про акціонерні товариства») та інші; наявність у господарському законодавстві значної кількості нормативних актів обмеженої сфери дії - відомчих, регіональних, локальних; кодифікованість господарського законодавства, де базовим є Господарський кодекс України [2, с.80].

Прийняття у 2003 р. Господарського кодексу України заклало фундамент для правового регулювання договірних відносин на новому системному рівні та започаткувало новий етап наукових досліджень у сфері господарського права, спрямованих на модернізацію законодавства як у цих, так і в інших сферах. У тім ні його прийняття, ні сама кодифікація, ні процес удосконалення законодавства не завершується.

Становлення національного господарського законодавства в Україні пов'язане з труднощами, спричиненими насамперед економічними та соціально-політичними факторами. А саме, прийняття законодавчих актів відбувається в умовах існування старого загальносоюзного законодавства, яке склалося у період панування державної власності як основи економічної системи, директивного планування та принципу демократичного централізму в керівництві економікою. І хоч так званий пакет нормативних актів з питань радикальної економічної реформи (липень 1987 р.) вніс певні демократичні засади у правове регулювання господарських відносин, проте суперечності із старим законодавством періоду адміністративно-командної економіки так і не були усунені. Ось чому основоположні закони у галузі економіки одразу ж після набрання чинності вступили у суперечність з чинним законодавством [1, с.223]. Суперечності нового законодавства зі старим не лише перешкоджають творенню правопорядку в господарських відносинах, а й іноді безпосередньо є причиною правопорушень та зловживань з боку суб'єктів підприємництва.

Крім того, відсутність чіткої і однозначної концепції побудови ринкової економіки в Україні іноді ставить законодавця у складне становище у ході

розробки та прийняття законопроектів, спричиняє невизначеність та очікування природного розвитку подій

Тому першочерговим завданням подальшої кодифікації господарського законодавства визначено оновлення та доповнення положень ГК України як стрижневого акта господарського законодавства. Окрім цього, аналіз досвіду реалізації законодавства про господарську діяльність, надбаного після введення в дію ГК, свідчить про необхідність вирішення таких завдань, як: узгодження кодифікованих та не кодифікованих норм; подолання множинності актів; обрання такої форми вдосконалення змісту та форми господарського законодавства, яка була б найбільш придатною для ефективного процесу адаптації господарського законодавства до світових та європейських стандартів. У цілому вважаємо, що реалізація даних пропозицій створить реальні передумови для посилення для посилення консолідуючої ролі Господарського кодексу у правовому регулюванні господарських відносин в Україні.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми господарського права: навчальний посібник. / За ред. В.С. Щербини. - К.: Юрінком Інтер, 2013.-528 с.
2. Прилуцький Р. Б. Принципи господарювання і модернізація господарського законодавства України на сучасному етапі розвитку / Р. Б. Прилуцький // Вісник господарського судочинства. - 2011. - №3. - С.73-81.
3. Щербина В.С. Деякі питання удосконалення господарського і господарського процесуального законодавства / В.С. Щербина // Право України . - 2010. - №8. - С. 13-18.
4. Віхров О.П. Окремі питання вдосконалення господарського законодавства України / О. П. Віхров // Університетські наукові записки . - 2012. - № 1. - с. 384-392.